CONSEIL D'ETAT - RAAD VAN STATE
LEGISLATION - WETGEVING
L
17-04-1983
Transmis à M.
Overgemaakt aan de H.

YC. L. 15.365/8.

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, de 1ste maart 1983 door de Gemeenschapsminister van Cultuur verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van decreet "betreffende het gebruik van metaaldetectoren bij het opsporen van archeologische goederen", heeft de 14e april 1983 het volgend advies gegeven :

1. In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat het ontwerp van decreet een uitvoering is van het "Europees Verdrag tot bescherming van het Archeologisch Patrimonium", ondertekend te Londen op 6 mei 1969 en door België bekrachtigd op 2 december 1969 (Belgisch Staatsblad van 10 oktober 1970).

Uit artikel 1 van dit Verdrag wordt in het ontwerp de bepaling overgenomen van wat dient verstaan te worden onder archeologische goederen (artikel 2.2). De doelstellingen van het Verdrag worden gepreciseerd in artikel 3 : ongewettigde opgravingen verbieden en voorkomen, het nodige doen opdat archeologische opgravingen slechts met speciale machtiging en door bevoegde personen worden verricht en de resultaten ervan controleren en bewaren.

In de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat de archeologische vindplaatsen als belangrijkste bron voor de kennis van het cultureel patrimonium steeds meer bedreigd worden door "schatgravers" uitgerust met metaaldetectoren, toestellen waarvan de commercialisering en het gebruik blijken toegenomen te zijn.

De bescherming van het cultureel patrimonium behoort krachtens artikel 4, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet. Op zichzelf treedt het ontwerp dus niet buiten de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

2. Vooreerst schrappe men in artikel 1 van het ontwerp de woorden "betreffende de bescherming van het cultureel patrimonium,zijnde een culturele aangelegenheid".

.../...

3. Een decreet van 1 juli 1982 van de Franse Gemeenschapsraad betreft de "opgravingen uitgevoerd bij middel van metaaldetectors" (Belgisch Staatsblad van 14 augustus 1982). Luidens artikel 1 van dat decreet "(is) het gebruik van metaaldetectors met het oog op het uitvoeren van opgravingen waarbij het cultuurpatrimonium geschaad wordt, ... verboden". Het gebruik kan wel vergund worden door de Executieve "wanneer het belang van het archeologisch patrimonium het verantwoordt" (zelfde artikel). De publiciteit betreffende metaaldetectors mag niet zinspelen op het archeologisch patrimonium of op schatten (artikel 2). Ten slotte worden strafbepalingen vastgesteld (artikel 3).

De Raad van State heeft in zijn advies L. 14.291 (Doc. Franse Gemeenschap (1981-1982) Nr 30, nr 1) over het ontwerp van evengenoemd decreet doen opmerken dat niet het gebruik van een metaaldetector op zichzelf het cultureel patrimonium kan aantasten, doch wel de opgravingen gedaan ingevolge de aanwijzingen gegeven door zulk een toestel. De Raad heeft voorgesteld het ontwerp in die zin om te werken; aan deze suggestie werd echter geen gevolg gegeven.

De bevoegdheid van de Vlaamse Raad om het gebruik van metaaldetectoren te regelen, hangt af van de draagwijdte en de duidelijkheid van de voorgenomen regeling.

Op zichzelf vermag het gebruik van metaaldetectoren niet het cultureel patrimonium aan te tasten; dat kan maar het geval zijn wanneer opgravingen worden gedaan op grond van aanwijzingen en gegevens verstrekt door dat soort van toestellen. Om efficiënt te zijn, zou men dus de opgravingen zelf moeten verbieden met name de opgravingen met behulp van metaaldetectoren.

.../...

Vanuit het oogpunt van de doeltreffendheid lokt het ontwerp nog een andere kritiek uit.

In de voorgestelde tekst wordt het gebruik van metaaldetectoren verboden "met het oog op het opsporen en onderzoeken van archeologische goederen". Dit betekent dat moet bewezen zijn dat het opzet van het gebruik is "het opsporen en onderzoeken van archeologische goederen" met andere woorden bijzonder opzet waarvan het bewijs moeilijk geleverd zal kunnen worden.

In de hierna voorgestelde tekst wordt rekening gehouden met deze opmerkingen, derwijze dat de voorgenomen regeling onbetwistbaar onder de bevoegdheid van de decretale wetgever valt en dat zij doeltreffend is.

Een eerste artikel (of onderdeel van artikel) zou als volgt luiden :

"Het opsporen en het onderzoeken van archeologische goederen is verboden. Ingeval het belang van het archeologisch patrimonium zulks rechtvaardigt, kan de Executieve vergunning verlenen tot zulke opsporingen of onderzoekingen".

In een volgend artikel (of onderdeel van artikel) zou dan het gebruik van metaaldetectoren geregeld worden. "In het in ... (verwijzing naar het vorige artikel of onderdeel van artikel) bedoelde geval kan de Executieve bovendien het gebruik van metaaldetectoren vergunnen. De Executieve beslist na advies van de Rijksdienst".

.../...

4. Uit het ontworpen artikel 4 worden de woorden "en schatten" beter weggelaten, opdat men onbetwistbaar binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap zou blijven. Het begrip "schatten" wordt trouwens op geen andere plaats in het ontwerp gehanteerd; evenmin wordt het, in tegenstelling tot het begrip "archeologische goederen", gedefinieerd in het ontwerp.

5. Indien op de onder 3 gedane tekstvoorstellen wordt ingegaan, vervalt het eerste lid van het ontworpen artikel 5, daar de inhoud ervan verwerkt is in de voorgestelde tekst betreffende het gebruik van metaaldetectoren.

Het tweede lid van het ontworpen artikel 5 handelt over de controle op de toepassing van het decreet. Indien het de wens is van de decretale wetgever om aan de betrokken ambtenaren een bijzondere politiebevoegdheid te verlenen, kan volgende formulering worden voorgesteld :

"Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, wordt overtreding van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten opgespoord en vastgesteld door de ambtenaren die de Executieve aanwijst om toe te zien dat het decreet en de besluiten tot uitvoering ervan worden toegepast.

Een afschrift van de processen-verbaal wordt binnen zeven dagen na de vaststelling aan de overtreders betekend".

6. Artikel 6 zal eventueel aangepast moeten worden aan de door de Raad van State voorgestelde teksten.

.../...

7. Luidens het besluit van de Vlaamse Executieve van 18 januari 1982 houdende bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Executieve, draagt de heer GEENS als ambtstitel : "Voorzitter van de Vlaamse Executieve". De vermelding boven de handtekening moet dienovereenkomstig worden aangepast.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	G. BAETEMAN,	kamervoorzitter,
	J. NIMMEGEERS, J. BORRET,	staatsraden,
	G. VAN HECKE, S. FREDERICQ,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw :	M. BENARD,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. DE COENE, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

M. BENARD. G. BAETEMAN.